35. GRAMMATICA : Zich situeren in de ruimte [se situer dans l'espace] ; gebruik voorzetsels en lidwoorden bij steden en landen ; gebruik van voorzetsels *dans, sur, sous, au-dessus de, au-dessous de à côté de, loin de, à droite de, à gauche de*

(1) Gebruik van voorzetsels en lidwoorden bij steden en landen

Lidwoord of geen lidwoord bij steden en landen ?

(1) In het Frans hebben de **steden** bijna nooit een lidwoord voor zich staan :

- *Paris est une belle ville.*

- *Sa mère va souvent à New York pour son travail …*

Hierop heb je slechts enkele uitzonderingen zoals de stad Caïro :

- ***le** Caire.*

(2) De **landen en werelddelen** krijgen in het Frans wel (bijna) altijd een lidwoord bij zich ; in het Nederlands is dat (bijna) nooit het geval :

- *La Russie est un beau pays.*
  [Rusland is een mooi land]

- *Des milliers de touristes visitent la France chaque année*
  [... bezoeken Frankrijk…]

- *Les Etats-Unis ont déclaré la guerre à l'Afghanistan*
  [Amerika verklaart de oorlog aan Afganistan]

Uitzonderingen op deze regel zijn *Chypre (Cyprus), Haïti, Israël, Cuba*. Deze woorden hebben nooit een lidwoord bij zich :

- *Il va s'installer à Cuba.*

- *Il a des connaissances en Israël.*

(3) Net als landen krijgen regio's, provincies en gewesten ook een lidwoord. Enkele voorbeelden :

- Regio's : *la Wallonie, la Flandre*

- Provincies : *la Flandre Orientale (Oost- Vlaanderen), le Brabant Wallon, le Hainaut (Henegouwen).*

Indien de naam van een provincie gelijk is aan de naam van een stad dan voegt men *la province de* toe om misverstanden te vermijden :

- > J'habite *dans la province d'Anvers* (provincie)
  >< J'habite *à Anvers* (stad)

(2) Het geslacht van de landen :

Welk geslacht hebben de landen ?

- Als algemene regel kan je stellen dat landen die eindigen op een «- e » vrouwelijk zijn[1] :

  - *la Suisse, la Suède, la Belgique, la Russie, l'Espagne….*

- Indien de landen niet eindigen op een « -e » dan kan je ervan uitgaan dat ze mannelijk zijn :

  - *le Japon, le Canada, le Congo, le Maroc, …*

1. Op deze regels zijn wel enkele uitzonderingen waarop we niet verder zullen ingaang : ***le*** *Mexique,* ***le*** *Cambodge,* ***le*** *Mozambique,...*

(3) Zeggen waar men is of waarheen men gaat :

Hoe zeggen waar je bent of waarheen je gaat…

- We gebruiken het voorzetsel ***à*** voor een stad of een land zonder lidwoord :

  - *Je vais à Paris / Je suis né à Gand / Elle habite à Stekene / Je me rends à Londres / à Cuba*

- We gebruiken het voorzetsel ***en*** zonder lidwoord bij vrouwelijke landen of bij werelddelen of bij vrouwelijke regio's/provincies :

  - *Je suis en Allemagne / en Russie / en Belgique / en Italie / en Flandre / dans la province de Namur*

- We gebruiken *au* voor een mannelijk land en *aux* voor landen in het meervoud[1]:

  - *Elle habite au Brésil / il va au Mexique / Il est déjà au Japon.*

  - *Elle a déménagé aux Etats-Unis / aux Pays -Bas*

- Merk nog op dat we *voor* bijna alle landen die met een klinker beginnen steeds het voorzetsel « *en* » gebruiken, wat het geslacht ook is :
    - Zeg dus niet ~~*à l'Iran*~~ / ~~*au Iran*~~ maar *en Iran*.

_____

1. De provincies (Henegouwen, Waals Brabant,…) en staten (bv. Wisconsin) die mannelijk zijn blijken een lichte voorkeur te hebben voor *dans le* : ***dans le*** *Hainaut,* ***dans le*** *Wisconsin* in plaats van ***au*** *Hainaut,* ***au*** *Wisconsin*. Geen nood echter, je kan gerust beide mogelijkheden gebruiken.

(4) Zeggen waar je vandaan komt :

Hoe zeggen we waar we vandaan komen ?[1]

- We gebruiken ***de*** samen met de naam van een stad of een vrouwelijk woord dat staat voor een regio, land of staat :

    - *Je viens DE Belgique, DE France, D'Afghanistan, DE Flandre Orientale.*

    - *Je viens D'Anvers (Antwerpen), DE Gand, DE Belsele, DE Pékin,…*

-Als het land, de regio of de staat mannelijk is dan gebruik je ***DU*** :

    - *Je viens DU Brésil, DU Maroc, DU Mexique, DU Brabant, …*

_____

1. Heikel punt : Waarom zeggen we *l'ambassade DE France* maar *la superficie DE LA France* ?

5. Enkele courante voorzetsels :

Enkele courante voorzetsels (van plaats)

- ***dans*** betekent 'binnenin een ruimte' : *dans le train ; dans ma classe ; dans l'armoire ; dans la voiture ; …* Vertaling : meestal « in »

- Het tegenovergesteld van ***dans*** is het voorzetsel ***à l'extérieur de*** (buiten) : *à l'extérieur de la maison, …*

- ***sur*** betekent '*(boven)op iets (gelegen)*' : *il y a un pigeon* <u>*sur*</u>

*le toit (*er zit een duif op het dak*), le stylo est sur mon bureau (*de stylo ligt op m'n bureau.)

- Het tegenovergestelde van ***sur*** is het voorzetsel ***sous*** (vertaling : onder (de tafel…)) : *il y a des rats qui nichent sous le toit (*er nesten ratten onder het dak).

- ***au-dessus de*** betekent 'boven' / ***au-dessous de*** betekent 'onder' in de volgende zin: *Au-dessus de mon étage, au 3e, il y a eu une fusillade.*

- Merk op dat je *au -dessus* en *au -dessous* ook als bijwoord kan gebruiken :

  - *L'adresse est sur l'enveloppe → L'adresse est dessus. (erop)*

  - *Il n'y a rien dans la boite ! → Il n'y a rien dedans (erin)*

  - *à côté de :* naast ; *près de* : vlakbij ; *loin de :* ver van

  - *Asseyez-vous près de moi.*

  - *Paris est très loin de New York. [*of : *Paris est très loin.]*

  - *Il habite à côté de l'école. [*of : *Il habite à côté.*]

  - *à droite de / à gauche de :* rechts (van) / links (van)

  - *Je vais garer ma voiture à droite d'une Mercedes.*

  - *derrière / devant* betekenen respectievelijk *'achter'* en *'voor'* :

    - *devant le bureau de police / la gare /…*
      [voor het politiebureau / het station]

    - *derrière le parking du supermarché*
      [achter de parking van de supermarkt.]

6. Zeggen waar zich iets bevindt :

Zeggen waar iets zich bevindt of ligt:

- *Tes clés* ***sont*** *sur la table.*
  [Je sleutels liggen op tafel.]
- *Son ballon* ***se trouve*** *sous le fauteuil.*
  [Zijn bal ligt onder de zetel.]
- ***Il y a***[1] *une enveloppe sur la télé.*
  [Er ligt/is een envelop op de televisie.]

_____

1. De uitdrukking 'il y a' is onpersoonlijk en betekent steeds 'er is, er ligt, er staat…. Merk op dat deze vorm **nooit** een meervoud kan hebben. Vergelijk onderstaande zinnen :

- *Il y a UN livre sur la table.*
- *Il y a deux livres sur la table* en **niet** *il y ont deux livres*